

Tema: Atsiskaitymų būdai negrynaisiais pinigais

Prekybos ir paslaugų teikimo automatų naudojimo ir įplaukų, gautų iš šių automatų, apskaitos taisyklės, patvirtintos [VMI prie FM viršininko 2009-03-12 įsakymu Nr. VA-24.](#)

Aspektas	Komentaras
Kada naudojamas prekybos automatas?	Prekybos automatas naudojamas komercinę ūkinę veiklą vykdančių juridinių ir / ar fizinių asmenų prekėms ir / ar paslaugoms parduoti arba prekėms iš fizinių ir / ar juridinių asmenų supirkti ir jų pardavimo įplaukoms ar supirkimo išlaidoms apskaityti (registruoti).
Prekybos automato registracija VMI	<p>Kiekvienas prekybos automatas ar pinigų skaičiuoklis turi būti įregistruotas VMI pagal jo įrengimo adresą arba pagal prekybos automato naudotojo buveinės adresą.</p> <p>Pagal prekybos automato naudotojo buveinės adresą registruojami nuolatinės įrengimo vietos neturintys prekybos automatai, atsarginiai (rezerviniai) bei nuomoti skirti prekybos automatai, taip pat pinigų skaičiuokliai.</p> <p>Prekybos automata ir / ar pinigų skaičiuoklį įregistruoti (perregistruoti), išregistruoti VMI gali prekybos automato naudotojas ar jo įgaliotas asmuo. Už prekybos automato ir / ar pinigų skaičiuoklio įregistravimą (perregistravimą), išregistravimą VMI atsako prekybos automato ir / ar pinigų skaičiuoklio naudotojas.</p> <p>Nuo 2023 m. balandžio 26 d. prekybos paslaugų automata yra galimybė užregistruoti, išregistruoti prisijungus prie išmaniosios mokesčių administravimo sistemos (i.MAS) išmaniųjų elektroninių kasos aparatų posistemio i.EKA.</p>

<p>Kokį prekybos automatą leidžiama naudoti?</p>	<p>Leidžiama naudoti tik:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. tokio modelio prekybos automatą, kuris įtrauktas į sąrašą, nurodytą VMI prie FM viršininko 2003-04-16 įsakyme Nr. V-137 „Dėl Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašo bei kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių įtraukimo į šį sąrašą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sąrašas); 2. tokį prekybos automatą ar prekybos automato pinigų skaičiuoklį, kuris įregistruotas VMI; 3. su ant prekybos automato korpuso nurodytais duomenimis (prekybos automatas ir pinigų skaičiuoklis identifikuojamas pagal tokius pagrindinius požymius: gamintoją, modelį (pavadinimą), gamintojo suteiktą numerį, kurie nurodomi ant prekybos automato ir pinigų skaičiuoklio korpuso ir / ar prie jo pritvirtintoje etiketėje; papildomi požymiai, pagal kuriuos identifikuojami prekybos automatas ir / ar pinigų skaičiuoklis: VMI suteiktas registracijos numeris ir įregistravimo data, prekybos automato ir / ar pinigų skaičiuoklio naudotojo pavadinimas, adresas, tą prekybos automatą ir / ar pinigų skaičiuoklį prižiūrinčio asmens telefono numeris (-iai)); 4. plombuotą nustatyta tvarka prekybos automatą ir / ar pinigų skaičiuoklį.
<p>Kokį prekybos automatą draudžiama naudoti?</p>	<p>Prekybos automato naudotojams draudžiama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. naudoti sugedusį, niplombuotą arba su pažeista plomba, taip pat ilgiau kaip 12 mėn. profilaktiškai neapžiūrėtą prekybos automatą ir / ar pinigų skaičiuoklį; 2. įsigyti ir naudoti iš Sąrašo išbrauktų modelių prekybos automatą;

	<p>3. naudoti pakeistos konstrukcijos ar programos prekybos automata ir pinigų skaičiuoklį, taip pat tą prekybos automata ir pinigų skaičiuoklį, kuriuose užfiksuota prekybos automato duomenų klastojimo faktų (sumuojantieji skaitikliai neteisėtai nustatomi į nulinę padėtį, nepagrįstai mažinamos prekybos automatu įregistruotos įplaukos, imituojamas jų registravimas ir pan.) nuo pažeidimų nustatymo dienos.</p>
Prekybos automato įplaukų apskaita	<p>Prekybos automato įplaukos turi būti registruojamos (apskaitomos) Prekybos ir / ar paslaugų teikimo automato įplaukų apskaitos registre (toliau – Apskaitos registras), kuriame prekybos automato naudotojas privalo užregistruoti visas iš prekybos automato gautas įplaukas.</p> <p>Apskaitos registre turi būti nurodyta nuo bendros įplaukų sumos apskaičiuota PVM suma, jei ūkio subjektas yra PVM mokėtojas.</p> <p>Iš prekybos automato grynieji pinigai išimami prekybos automato naudotojo nustatytu periodiškumu ir tvarka.</p> <p>Apskaitos registras turi būti vedamas pagal kiekvieną prekybos automata (išskyrus pinigų skaičiuoklį turinčius prekybos automatus). Elektroniniam prekybos automatu Apskaitos registras vedamas pagal kiekvieną pinigų skaičiuoklį.</p> <p>Apskaitos registras gali būti popierinės formos arba sudarytas techninėmis priemonėmis. Techninėmis priemonėmis vedamas Apskaitos registras turi būti apsaugotas nuo sugadinimo, neteisėto pakeitimo ar sunaikinimo.</p> <p>Popierinės formos Apskaitos registro puslapiai turi būti sunumeruoti, perverti virvele, jos galai užantspauduoti prekybos automato naudotojo antspaudu, o įrašai apie Apskaitos registro puslapių skaičių patvirtinti prekybos automato naudotojo vadovo parašu. Apskaitos registro lapai turi būti sunumeruojami iš eilės. Apskaitos registro</p>

	<p>įrašus savo parašu turi patvirtinti prekybos automato naudotojo paskirti asmenys, atsakingi už Apskaitos registro pildymą.</p> <p>Popierinės formos Apskaitos registre prekybos automato naudotojo nustatyta tvarka turi būti užregistruojama ir klijuojama prekybos automato įplaukų inkasavimo ataskaita, o jeigu prekybos automatas nespausdina ataskaitų – inkasavimo ataskaitų duomenys turi būti užpildomi vadovaujantis prekybos automatų naudotojo nustatyta tvarka pagal prekybos automato rodmenis.</p>
<p>Prekybos automato profilaktinis patikrinimas</p>	<p>Kiekvienas prekybos automatas turi būti profilaktiškai patikrintas ne vėliau kaip per 12 mėn. po paskutinio prekybos automato profilaktinio patikrinimo.</p> <p>Aptarnavimo asmuo ar prekybos automato kontrolę atliekantis asmuo, nustatęs, kad neteisėtai pakeista prižiūrimo prekybos automato ir / ar pinigų skaičiuoklio programa ar konstrukcija, arba nustato prekybos automato duomenų klastojimo faktų (sumuojantieji skaitikliai neteisėtai nustatomi į nulinę padėtį, nepagrįstai mažinamos prekybos automatu įregistruotos įplaukos, imituojamas jų registravimas ir pan.), privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną apie tai pranešti VMI, kurioje įregistruotas prekybos automatas ir / ar pinigų skaičiuoklis.</p>

Teises aktai

LRS VMI PRIE FM VIRŠININKO 2009-03-12 ĮSAKYMAS NR. VA-24 „DĖL PREKYBOS IR PASLAUGŲ TEIKIMO AUTOMATŲ NAUDOJIMO IR ĮPLAUKŲ, GAUTŲ IŠ ŠIŲ AUTOMATŲ, APSKAITOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ 4-6 p., 9-11 p., 18 p., IV d.

LRS VMI PRIE FM VIRŠININKO 2003-04-16 ĮSAKYMAS NR. V-137 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI KASOS APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ MODELIŲ SĄRAŠO BEI KASOS APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ MODELIŲ ĮTRAUKIMO Į ŠĮ SĄRAŠĄ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“